

Õiguskantsler

Teie 02.04.2014 nr

Meie 05.05.2014 nr 6-3/140588/1401997

Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta Vanglaametnike töö tasustamine

Lugupeetud []

Pöördusite minu poole avaldusega, milles tõstasite küsimuse justiitsministri 22.04.2013 määruse nr 13 "Vanglaametnike ja vanglas töötavate riigiametnike töötasustamine" (määrus) kooskõlast vangistusseaduse (VangS) § 136¹ lõikega 3.

Võttes arvesse Teie avalduses sisalduvaid asjaolusid ning kehtivat õiguslikku regulatsiooni selgitan, et ei tuvastanud määruse vastuolu VangS § 136¹ lõikega 3.

Avaldusest tulenev

Avaldasite, et Teie hinnangul ei ole määruses sisalduvad palgamäärad kooskõlas VangS § 136¹ lõikest 3 tulenevate nõuetega. Selgitate, et vangistusseaduse vastava sätte kohaselt võib erialase hariduseta vanglaametnikule maksta vähem, kuid ei pea seda tegema. Sellest tuleneb Teie sõnul see, et palkade maksimummäärad peaksid olema samad haridusega ja hariduseta ametnikel. Samuti on Teie sõnul eksitud summade määramisel – seadus lubab teha vahet 30% ulatuses, kuid Teie sõnul on erialase hariduseta ja haridusega vanglaametnike palgamäärade erinevus suurem kui 30%.

Õiguslik regulatsioon

VangS § 136¹:

"(1) Vanglaametnike palgamäärad ning põhipalga määramise ja lisatasude maksmise kord [kehtestatakse justiitsministri määrusega.](#)

[---]

(3) Põhipalka võib vähendada kuni 30% võrra erialase ettevalmistusteenistuse või vastava erialase hariduse puudumise korral."

Õiguskantsleri seisukoht

Käesoleval juhul on põhiküsimus sellest, kas minister on palgamäärade kehtestamisel ületanud VangS § 136¹ lõikest 3 tulenevat 30% piiri.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

VangS § 136 lõike 1 järgi kehtestab vanglaametnike palgamäärad justiitsminister määrusega. Seadusandja on andnud justiitsministrile võimaluse teha vahet vanglaametnike palgamäärades mh erialase hariduse alusel. Teisisõnu on seadusandja andnud ministrile võimaluse vähendada mh erialase hariduseta vanglaametnike palgamäärasid maksimaalselt 30% ulatuses võrreldes nende ametnikega, kellel on erialane haridus.

Nõustun Teiega selles, et seadusandja ei ole justiitsministrit kohustanud diferentseerima erialase haridusega ja hariduseta vanglaametnike palgamäärasid – seadusandja on andnud võimaluse ministrile kaaluda, kas seda teha või mitte. Samas ei tulene seadusest ministrile kohustust tagada palgamäärade sätestamisel seda, et erialase haridusega ja hariduseta vanglaametnike põhipalgad oleksid maksimummäärades ühesuurused – minister võib, aga ei pea seda tagama.

Veelkord, seadusandja on andnud ministrile võimaluse kehtestada erinevad palgamäärad 30% piires ning minu hinnangul kehtib see ka maksimummäära osas. Teisisõnu ei ole minu hinnangul võimalik seaduse pinnalt teha järeldust, et erialase hariduseta vanglaametnike palgamäärade maksimumid peaksid olema samaväärsed erialase haridusega vanglaametnike määrade maksimumidega.

VangS § 136¹ lõike 3 järgi võib vanglaametniku põhipalka vähendada 30% võrra mh erialase hariduse puudumise korral. Sellest tuleneb, et erialase hariduseta vanglaametniku palgamäärade miinimum- ning maksimummäär ei tohi olla rohkem kui 30% väiksem erialase haridusega samasugusel ametikohal töötava vanglaametniku omast.

Minister on määruse lisas 1 kehtestanud palgamäärad ning eristanud erialase hariduse ja hariduseta vanglaametnike palgamäärade vahemikke. Nii näiteks on määruse lisas 1 punktis 1.3 kehtestatud Tartu Vangla vanglaametnike palgamäärad. Nimetatud punkti järgi on nt erialase ettevalmistuseta välisvalve valvuri palgamäär vahemik 487,33–630,81 eurot, erialase haridusega välisvalve valvuri vastav vahemik on 584,79–820,05 eurot. Arvutus näitab, et minister ei ole palgamäärasid diferentseerinud 30% ulatuses. Toodud näites on hariduseta välisvalve valvuri minimaalne palgamäär väiksem erialase haridusega välisvalve valvuri omast 16,66% ja maksimaalne 23%.¹ Seega on minister palgamäärade erinevuste kehtestamisel jäänud VangS § 136¹ lõikes 3 lubatud 30% piiresse.

Lisan, et kuigi seadusandja on võimaldanud ministril kehtestada regulatsiooni, mille järgi võiks erialase hariduseta vanglaametnik tavapärase töötamise korral alati erialase haridusega vanglaametnikust vähem põhipalka teenida, ei ole minister seda teed läinud. Nimelt on minister kehtestanud palgamäärad selliselt, et erialase hariduseta vanglaametniku palgamäär maksimum (ehk maksimaalne, mida ametnik tavapärase töö eest teenida saab) on suurem kui erialase haridusega vanglaametniku palgamäär miinimum (ehk minimaalne summa, mida erialase haridusega ametnik tavapärase töö eest teenida saab). Sestap võib esineda olukordi, kus erialase hariduseta vanglaametnik teenib sama palju või isegi rohkem kui samasugusel ametikohal töötav erialase haridusega vanglaametnik.

¹ Lisan, et määruses sätestatud Tartu Vangla erialase haridusega ja hariduseta vanglaametnike palgamäärade miinimum erineb keskeltläbi 16,6% ning maksimum 23%.

Eelnevast tulenevalt selgitan, et ei tuvastanud Teie avalduses toodud asjaoludel määruse vastuolu VangS § 136¹ lõikega 3.

Lõpetan Teie avalduse menetlemise.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel